



ATATÜRK'ÜN HAYATI

Mustafa Kemal, 1881 yılında Osmanlı Devleti'nin Balkan topraklarındaki **Selanik** şehrinde doğdu. Bu sırada Osmanlı Devleti'nin içinde bulunduğu durum:

- Kapitülasyonlarla Batı'nın açık pazarı haline gelmiştir.
- Fransız ihtilali'nin ortaya çıkardığı milliyetçilik akımı Balkanlarda isyanlara neden olmuştur.

Selanik'te Türklerle beraber Bulgar, Rum, Sırp ve Yahudiler bir arada yaşamaktadır. Bu çok uluslu yapı, Osmanlı Devleti'nde sosyal ve kültürel hayatın zengin ve çeşitli olmasında etkili olmuştur.

Ancak milliyetçilik akımının etkisiyle bağımsızlıklarını isteyen uluslar 19. yüzyılda Balkanlarda ayaklanmışlardır. Osmanlı Devleti'nin içinde bulunduğu olumsuz şartlar aydınların duruma çare bulabilmek için farklı düşünce akımları ortaya atmalarına neden olmuştur.

Düşünce akımları:

Batıcılık: Bu düşünce akımına göre Osmanlı Devleti'nin en büyük sorunu Batılı olmamasıdır. Devletin kurtuluşu ancak çağın düşünce ve ihtiyaçlarına uygun medeni bir millet ve devlet haline gelmektedir.

İslamcılık: Devletin kurtuluşu ancak Müslüman milletler bir araya gelirse sağlanır. Batı'nın sadece teknoloji alınmalıdır.

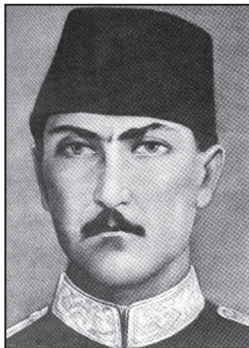
Osmanlıcılık: Osmanlı Devleti'ndeki tüm uluslar Osmanlılık duygusu ile "Osmanlı milleti" haline getirilmelidir. Böylece farklı milletlerin ayaklanması önlenecektir.

Türkçülük: Daha geç ortaya çıkmıştır. Azınlıkların milliyetçi ayaklanmalarına karşı ortaya çıkmıştır. Türkleri millî bir duygu ile bilinçlendirmeyi amaçlamıştır.

Mustafa Kemal, "**Türkçülük**" ve "**Batıcılık**" düşünce akımlarından etkilenecek kendi düşünce sistemini kurmuştur.



Zübeyde Hanım



Ali Rıza Efendi

Mustafa Kemal'in annesi Zübeyde Hanım, babası Ali Rıza Efendi'di. Babası gümrük memurluğu yapıyordu.

Mustafa Kemal'in beş kardeşi vardı ancak onlar küçük yaşta ölmüş sadece Makbule Hanım yaşamıştı.

1888 yılında Ali Rıza Efendi ölünce Zübeyde Hanım çocuklarını tek başına büyütme durumunda kalmıştı.

ATATÜRK'ÜN EĞİTİM HAYATI

Mustafa Kemal'in çocukluk ve gençlik döneminde ülkede eğitim ve öğretim birliği yoktu. Geleneksel eğitim kurumlarının yanında askeri okullar ve batı tarzı eğitim veren okullar da vardı. Bu durum kültür çatışmalarına neden oluyordu. Mustafa Kemal'in Eğitim Gördüğü Okullar:



- Mahalle Mektebi:**
- Mustafa Kemal'in gittiği ilk okuldur.
 - Okulda Kur'an okuma yazma dersleri okutuluyordu.
 - Annesinin isteği ile bu okula gitmiştir.
 - Bu okulda çok kalmayan Mustafa Kemal, babasının isteği üzerine buradan ayrılmıştır.
- Şemsi Efendi Okulu:**
(İlkokul)
- Babasının isteği ile bu okula kaydolmuştur.
 - Modern yöntemlerle eğitim verir.
- Selanik Mülkiye Rüştiyesi:**
(Ortaokul)
- Asker olma isteği nedeniyle kısa sürede bu okuldan ayrılmıştır.
- Selanik Askeri Rüştiyesi:**
(Ortaokul)
- Matematik öğretmeni, Mustafa'nın yetenekleri ve zekası karşısında ona bilgi ve erdem bakımından olgun anlamına gelen "**Kemal**" adını vermiştir.
- Manastır Askeri İdadisi:**
(Lise)
- Bu okulda Mustafa Kemal'in düşünce yapısı oluşmuştur.
 - Mustafa Kemal burada vatan ve millet konulu şiirleriyle bilinen **Namık Kemal** ve **Mehmet Emin Yurdakul**'un eserleriyle tanışmıştır.
 - Manastır'da okuduğu sırada yaşanan 1897 Türk - Yunan Savaşı'nı meydana kazanan Türk ordusunun masa başında kaybetmesi onu çok etkilemişti.
 - Sınıf arkadaşı Ömer Naci'nin etkisiyle edebiyata ve hitabet sanatına ilgi duymuştur.
 - Tarih sevgisinin oluşmasında Tarih Öğretmeni Kolağası Mehmet Tevfik Bey'in önemli rolü olmuştur.
 - Fransızcasını geliştirmeye önem vermiştir.
 - Öğrenim gördüğü yıllar içinde yabancı devletlerin Manastır'daki müdahaleleri Mustafa Kemal'in Türklerin geleceği ile ilgili ilk soru işaretini uyandırmıştır.
- İstanbul Harp Okulu:**
- Harp okulu subay yetiştiren bir okuldur.
 - Mustafa Kemal, burayı derece alarak bitirmiştir. Bu nedenle **kurmaylık** için hak kazanmıştır.
 - Teğmen rütbesi ile mezun olmuştur.
- İstanbul Harp Akademisi:**
- Bu sırada ülkedeki sorunlarla daha çok ilgilenmiştir.
 - Arkadaşlarıyla gazete çıkarmıştır.
 - Harp Akademisi'ni bitiren Mustafa Kemal, 5 Şubat 1905'te Şam'da bulunan **5. Ordu**'ya Kurmay Yüzbaşı olarak atanmıştır.

Kurmaylık:

Orduda uzman subaylık demektir. General olabilmek için kurmay olmak şarttır. Harp Akademilerinde subaylar, kurmaylık eğitimi alırlar.

Alıştırma : Yapılandırılmış Grid

1	Şemsi Efendi Okulu	2	5. Ordu	3	Milliyetçilik	4	Türkçülük
5	Manastır Askeri İdadisi	6	Namık Kemal	7	Batıcılık	8	1881
9	Selanik	10	Osmanlıcılık	11	Mahalle Mektebi	12	Harp Akademisi

Aşağıdaki boşlukları tablodaki ifadelerle örnekteki gibi doldurun.

1. Mustafa Kemal Kurmay Yüzbaşı olarak atanmıştır.
.....
5. Ordu.....
2. Mustafa Kemal'in doğduğu yıl.
.....
3. Osmanlı Devleti'ndeki ulusların bir çatı altında toplanarak "Osmanlı Milleti" yaratılmasını esas alan düşünce akımı.
.....
4. Mustafa Kemal'in özgürlükçü ve milliyetçi düşünce yapısının oluşumunu etkileyen kişilerden biri.
.....
5. Mustafa Kemal'in ülke sorunlarıyla daha yakından ilgilenme fırsatı bulduğu okul.
.....
6. Mustafa Kemal'in düşünce yapısının oluşumunda etkili düşünce akımları.
.....
7. Osmanlı Devleti'nin Balkan topraklarında Mustafa Kemal'in doğduğu şehir.
.....
8. Mustafa Kemal'in, annesinin isteği ile gittiği okul.
.....
9. Fransız İhtilali'yle ortaya çıkan ve Osmanlı Devleti'nde azınlıkların ayaklanmasına neden olan düşünce akımı.
.....
10. Mustafa Kemal'in babasının isteği üzerine Mahalle Mektebi'ni bırakarak devam ettiği okul.
.....
11. Mustafa Kemal'in Kurmay Yüzbaşı olarak mezun olduğu okul.
.....

1. **Kazanım:** Atatürk'ün çocukluk dönemini ve bu dönemde içinde bulunduğu toplumun sosyal ve kültürel yapısını analiz eder.
2. **Kazanım:** Atatürk'ün öğrenim hayatı ile ilgili olay ve olguları kavrar.

Atatürk'ün Doğduğu Yıllar

1. ✓ Mustafa Kemal'in doğduğu yıllarda Selanik'te Türklerle birlikte Bulgar, Sırp, Rum ve Yahudiler bir arada yaşıyordu.

Bu durumun sonucunda aşağıdakilerden hangisinin yaşandığı söylenemez?

- A) Osmanlı Devleti'nde sosyal ve kültürel hayat zenginleşmiştir.
 B) Milliyetçilik düşüncesi sorunlara neden olmuştur.
 C) Azınlık isyanları karşısında Türk milliyetçiliği gelişmiştir.
 D) Balkanlarda Osmanlı birliği sağlanmıştır.

2. 19. yüzyılın sonlarına doğru Osmanlı Devleti'nde aydınlar devletin parçalanmasına çare bulabilmek için;
 I. Osmanlıcılık
 II. Batıcılık
 III. Türkçülük
akımlarından hangilerini ortaya atmıştır?

- A) Yalnız I
 B) I ve II
 C) II ve III
 D) I, II ve III

3. ✓ Osmanlı Devleti'nin kurtuluşu ancak çağın düşünce ve ihtiyaçlarına uygun, uygar bir millet ve devlet olmasıyla mümkündür.

Açıklaması verilen düşünce akımı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Türkçülük
 B) Osmanlıcılık
 C) Batıcılık
 D) İslamcılık

Atatürk'ün Öğrenim Hayatı

4. I. Şemsi Efendi Okulu
 II. İstanbul Harp Okulu
 III. Selanik Askeri Rüştiyesi
 IV. İstanbul Harp Akademisi
 V. Manastır Askeri İdadisi

Mustafa Kemal'in okuduğu okulların kronolojik sıralaması aşağıdakilerden hangisidir?

- A) I – III – V – II – IV
 B) I – V – III – II – IV
 C) II – I – III – IV – V
 D) IV – II – III – I – V

5. ✓ Mustafa Kemal, 11 Ocak 1905 yılında Harp Akademisi'ni rütbesini alarak bitirmiştir.

Cümlede boşluğa aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Kurmay
 B) Teğmen
 C) Albay
 D) Ataşe

6. Mustafa Kemal'in babası Ali Rıza Efendi, onun çağdaş yöntemlerle eğitim veren Şemsi Efendi Okulu'na gitmesini istemiştir. Annesi Zübeyde Hanım ise Mustafa Kemal'in geleneksel eğitimi benimseyen Mahalle Mektebi'ne gitmesini istemiştir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Osmanlı Devleti'nde eğitim kurumlarında birlik yoktur.
 B) Zübeyde Hanım geleneklerine bağlı biridir.
 C) Osmanlı Devleti'nin eğitim kurumlarının tamamı batı tarzı eğitim verir.
 D) Ali Rıza Efendi yeniliklere açık biridir.

ATATÜRK'ÜN ASKERLİK HAYATI

Şam 5. Ordu

Mustafa Kemal, 1905–1907 yılları arasında Şam'da 5. Ordu'ya kurmay yüzbaşı olarak atanmıştır. Burada arkadaşlarıyla birlikte “**Vatan ve Hürriyet Cemiyeti**”ni kurmuştur. Buradaki görevinde elde ettiği başarılar sonucunda kıdemli yüzbaşı olmuştur.



Kurmay Yüzbaşı
Mustafa Kemal



Mustafa Kemal 3. Ordu'da

Manastır 3. Ordu

Mustafa Kemal, 3 Ekim 1907'de merkezi Manastır'da bulunan 3. Ordu'ya atanmış ve bu karargâhın Selanik'teki askeri biriminde görevlendirilmiştir. Bu sırada **İttihat ve Terakki Cemiyeti**'ne üye olmuştur.

Manastır'da “Takım ve Muharebe Eğitimi” adlı kitabını yazmıştır.

Meşrutiyet ilan edildikten sonra İttihat ve Terakki Cemiyeti'nin izlediği politika gereği cemiyetle arası açılmıştır.

İttihat ve Terakki Cemiyeti:

İttihat birleşme, birlikte olma; terakki ise gelişme, yükselme ve ilerleme demektir. Bu cemiyetin temeli; 1893 yılında İstanbul'da Askeri Tıbbiye'de atılmıştır. Cemiyetin amacı, istibdata karşı direnmek, meşrutiyet yönetiminin yeniden yürürlüğe girmesini, özgürlüğe, eşitliğe mal ve can güvenliğine yer veren bir yönetimin kurulmasını sağlamaktır. Cemiyetin amaçları özellikle Rumeli'de subaylar, askeri öğrenciler ve memurlar arasında yaygınlaşmıştır.

31 Mart Olayı'nın bastırılması

II. Meşrutiyetin ilanı üzerine İstanbul'da 13 Nisan 1909'da gerici çevreler tarafından bir isyan çıkmıştır. “**31 Mart Olayı**” olarak bilinen bu olayı Mustafa Kemal'in Kurmay başkanlığını yaptığı Selanik Hareket Ordusu bastırmıştır. Ayaklanma sonucunda II. Abdülhamit tahttan indirilmiş yerine V. Mehmet Reşat padişah ilan edilmiştir.

- Fransa'da düzenlenen **Picardie Manevralarını** Osmanlı ordusu adına Mustafa Kemal izlemiştir.
- 1911'de İstanbul'da Genelkurmay Başkanlığı emrinde çalışmaya başlamıştır.

Trablusgarp Savaşı

Mustafa Kemal (yüzbaşı), bir grup arkadaşıyla Trablusgarp'a gizlice giderek yerli halkı örgütleyip **Bingazi, Derne ve Tobruk**'ta İtalyanlara karşı başarılı mücadeleler vermiştir. Mustafa Kemal, burada binbaşı rütbesine yükselmiştir.

1912'de Balkan Savaşlarının başlaması üzerine İstanbul'a dönmüştür.

Trablusgarp Savaşı (1911-1912)

İtalya, Osmanlı Devleti'nin Kuzey Afrika'daki son toprağı olan Trablusgarp'a saldırmıştır. Osmanlı Devleti'nin donanmasının yetersizliği ve Cezayir, Tunus ve Mısır'ın İngiltere'nin işgali altında olması buraya ordu gönderememesi ne neden olmuştur. Uşi Antlaşması imzalanmış, Trablusgarp ve geçici olarak Oniki Ada İtalya'ya bırakılmıştır.



Balkan Savaşları

Mustafa Kemal, 1912 yılında başlayan Balkan Savaşlarına Gelibolu ve Bolayır'daki birliklerle katılmıştır. II. Balkan Savaşı'ndaki görevi sırasında **Edirne, Tekirdağ, Kırklareli ve Dimetoka**'nın geri alınışında etkili olmuştur. 1913 yılında Sofya Atışemiliterliği'ne atanmıştır. Bu sırada yarbaylığa yükselmiştir.

Balkan Savaşları (1912-1913)

I. Balkan Savaşı: Rusya'nın teşvikiyle Bulgaristan, Yunanistan, Sırbistan ve Karadağ Osmanlı Devleti'ne savaş açmıştır. Londra Antlaşması'yla Midye-Enez hattının batısında kalan topraklar Balkan devletlerine bırakılmıştır.

II. Balkan Savaşı: I. Balkan Savaşı'nda Bulgaristan'ın daha çok toprak kazanması diğer devletlerin tepkisine neden olmuştur. I. Balkan Savaşı'nda olmayan Romanya'da bu savaşa katılmıştır. Bütün cephelerde yenilen Bulgaristan'ın barış istemesiyle savaş sona ermiştir.

I. Dünya Savaşı

Mustafa Kemal, I. Dünya Savaşı'nın Çanakkale Cephesi'nde görevlendirilmiştir. **Conkbayırı, Anafartalar ve Arıburnu**'nda önemli başarılar elde etmiştir. Mustafa Kemal, bu cephede albay rütbesine yükselmiştir.

1916'da tuğgeneral olan Mustafa Kemal, Kafkas Cephesi'nde görev almış **Muş ve Bitlis**'in geri alınmasını sağlamıştır.

1917'de Osmanlı veldeti Vahdettin ile Almanya seyahatinde görev almıştır.

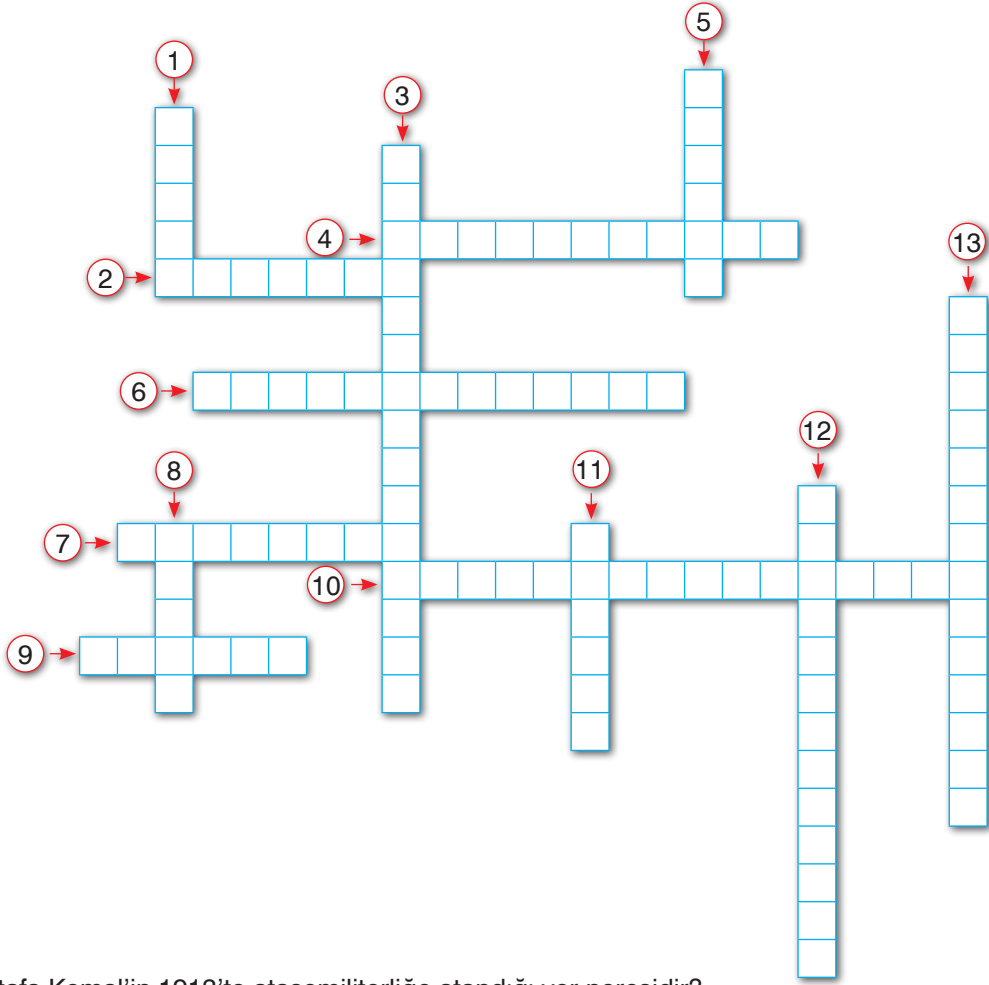
Yıldırım Ordularına bağlı 7. Ordu'nun başına getirilmiş Mondros Ateşkes Antlaşması'nın imzalanması üzerine 13 Kasım 1918 tarihinde İstanbul'a gelmiştir.



Mustafa Kemal
Çanakkale Cephesi'nde

Kurtuluş Savaşı

Mondros Ateşkes Antlaşması'ndan sonra İtilaf Devletleri Anadolu'yu işgal etmeye başlamıştır. Bu sırada Mustafa Kemal 19 Mayıs 1919'da, 9. Ordu müfettişi göreviyle Samsun'a çıkmış, Millî Mücadele'yi başlatmış ve ulusal mücadeleyi başarıya ulaştırmıştır.



1. Mustafa Kemal'in 1913'te ataşemiliterliğe atandığı yer neresidir?
2. 1917 yılında Mustafa Kemal'in Osmanlı velihtı Vahdettin ile seyahat ettiği yer neresidir?
3. Şam'da Mustafa Kemal ve arkadaşlarının kurduğu cemiyetin adı nedir?
4. İtalyanların Osmanlı Devleti'nin Kuzey Afrika'daki son toprağını işgaliyle başlayan savaşın adı nedir?
5. Mustafa Kemal'in Gelibolu ve Bolayır'daki birliklerle katıldığı savaşın adı nedir?
6. 31 Mart Olayı'nda Mustafa Kemal'in kurmay başkanlığını yaptığı ordunun adı nedir?
7. 3. Ordunun merkezi nerededir?
8. Mustafa Kemal'in Çanakkale cephesindeki başarıları sonucunda aldığı rütbe nedir?
9. Mustafa Kemal'in Osmanlı ordusu adına Picardie Manevlerini izlediği ülkenin adı nedir?
10. Mustafa Kemal'in 3. orduda görev yaparken üye olduğu cemiyetin adı nedir?
11. I. Dünya Savaşı'nda Mustafa Kemal'in Muş ve Bitlis'in geri alınmasını sağladığı cephenin adı nedir?
12. Mustafa Kemal'in Şam'daki 5. orduya atandığı rütbenin adı nedir?
13. Mustafa Kemal'in Yıldırım Orduları Grup Komutanlığına atandığı cephenin adı nedir?

3. Kazanım: Atatürk'ün askerlik hayatı ile ilgili olay ve olguları kavrar.

4. Kazanım: Örnek olaylardan yola çıkarak Atatürk'ün çeşitli cephelerdeki başarıları ile askeri yeteneklerini ilişkilendirir.

Atatürk'ün Askerlik Hayatı

1. ✓ **Çanakkale Savaşında Mustafa Kemal,**
 I. Conkbayırı
 II. Arıburnu
 III. Derne ve Tobruk
cephelerinden hangilerinde savaşmıştır?
- A) I ve II B) I ve III
 C) II ve III D) I, II ve III



Mustafa Kemal arkadaşlarıyla Vatan ve Hürriyet Cemiyeti'ni hangi şehirde kurmuştur?

- A) I B) II C) III D) IV

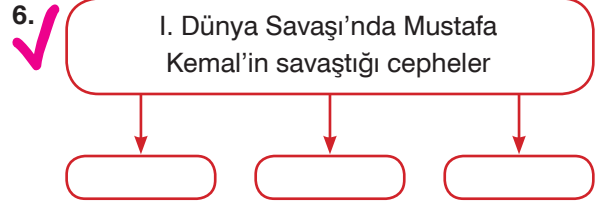
3. ✓
- | |
|---|
| I. Dünya Savaşı çıktığı zaman bulunduğu şehirdir. |
| Edirne, Tekirdağ, Kırklareli ve Dimetoka'yı geri aldığı savaştır. |
| Vatan ve Hürriyet Cemiyeti'ni kurduğunda görev yaptığı ordudur. |

Mustafa Kemal ile ilgili verilen bilgiler eşleştirildiğinde aşağıdakilerden hangisi kullanılmaz?

- A) 5. Ordu B) Çanakkale
 C) Sofya D) Balkan

4. 13 Nisan 1909'da mevcut rejimi değiştirmeye yönelik çıkan ayaklanmanın bastırılmasında Mustafa Kemal'in önemli katkısı olmuştur. Bu onun ilk askeri başarısıdır.
Açıklaması verilen ayaklanmaya Mustafa Kemal hangi ordu ile katılmıştır?
- A) Hareket Ordusu
 B) 3. Ordu
 C) 5. Ordu
 D) Yıldırım Ordusu

5. I. 5. Ordu
 II. 3. Ordu
 III. Hareket Ordusu
Verilenlerden hangileri Mustafa Kemal'in görev yaptığı ordulardandır?
- A) I ve II B) I ve III
 C) II ve III D) I, II ve III



Verilen tabloyu tamamlamak için aşağıdakilerden hangisi kullanılmaz?

- A) Galiçya
 B) Çanakkale
 C) Kafkas
 D) Suriye-Filistin

7. I Onbaşı III Yüzbaşı
 II Binbaşı IV Yarbay

Mustafa Kemal Trablusgarp Savaşı'ndan sonra hangi rütbeye yükselmiştir?

- A) I B) II C) III D) IV